

Bawisam sawads ir „Deenas Lapas“ kritikis — tas isgahhsch wisu sawu schulti par lugu tahdā mehrā, ta gandrihs jajautā: Spricht die Hölle oder das Tollhaus?“ (Wai runā elle „waj trako mahja?“) Kritikis par waru grib Aleksandrai usteupt paschlakuma mellefchanu; Aleksandras zilvezes laimes mellefchanu esot, ta lai strahdneeki fabrikā aīs puhsen pagurini un leetu sveedrus Aleksandras labā, pee sam ias, nelo fazit, it iſ-weižigi stahsta saweem laſtajeem, lai tafchu ejot un paſlato-tees, tahda zilvezes laime waldot fabrikā, tur pee gruhteeem barba nosazijumeem strahdneeki wglara paguruschi puteklōs un sveedrōs nahlot prom no sawām maschinam. Nu ja kritikis ta wehl nesin, tad tam waretu paſlaidrot, ta fabrikam wiſpirms ta nosihme, la tās eewehrojamā mehrā saihſina zilweta darbu, un ta bes darba zilwels nespēhtu radit uſtreas ūhdellus, par to tafchu kritikis neschaubiees. Ja ūchimbrīhscham strahdneeki daschlahrt fabrikā teek pahruhleti, tad ta tafchu naw paſchu fabrikū waina kā tahdu, bet to waditaju. Taisni par to, tahdā mehrā war saihſinat darba laiku bes la zaur to zeesu produtzija (mantu raschofchana) un otrlahrt zit ilgs buhtu darba laiks nosalamā latrā rubpueežibas farā, lai zaur to nezeestu strahdneetu weseliba, mums wehl pahral mas pamatiņu, sinatuņlu pērāhdijumu un pētijumu. Ta la Aleksandra grib strahdneetu laimi, tad pats par ſewi ſaprotams, ta ta tos nepahrpuhles un dalisees ar teem darba panahumōs, ta ari sawu pelnu til iſleitos, lai waretu paplaſchinat fabrikās cetaisies, tur pēz eespehjas teek strahdneeleem til dots, par zit tee pateefibā paſtrahdajuschi. Ta tagad jau zilvezes ūdīhwe pateizotes fabrikām waldot apbrihnojami harmonijska ſastana, to naw apgalwojis ne „Mahjas Weeñs“, ne Vorula Aleksandra, tahds eestahstijums ir neapšūnigs apgalwojums no „Deenas Lapas“ kritika puſes. Ja kritikis warbūt domā, ta pee tagadejas ūdīhweſ ūhrtibas pawisam naw eespehjami nesavtīgi zilwelē, tad tas ir tilvat ne-eespehjami pee ūhrtas ūtadalaſ ūhrtibas drihsā uahlamibā, til ahtri zilwela daba negrojas. Katrā finā „Deenas Lapas“ kritikis ar sawu „tiradi“ pēet fabrikām leezina, ta tam paſcham truhli plāſchalu eeslatu un dauds mas peeteekoschi pamatiņas iſglītibas tautas ūaimneezibā, lo tas pabrmēt Vorulam. Ir jau taisniba, ta tahdā finamā literatūras ūchīra tahdas „tirades“ no widejeem gareem ir gluschi ūas paraſis, to ūeſu jau ūchī ūas literatūras ūchīras ee-weihejamalee ūpebti aīs jo aīs nosoda tahdu behrnischki naīwu ūhrawoli. Bil dihwaini: Inapi ta J. Graudinsch „Tehvija“ 9. numurā iſſazijis behrnischki naīwo apgalwojumu, ta esot partijas, ūas ūenzhotees fabrikās iſnībzinat — un te „Deenas Lapas“ kritikis ūlaht ar sawu apleežibu, ta fabrikās ūeſcham til zilweleem par postu! Ar ūiteem wahrdeem: ūchī ūaunstrahwneelu „kritikis“ apleežina, ta daſchi ūaunstrahwneeti ūeſcham tabdi nelgas un behru, par ūahdeem tos wejā ūrahwa grib notaſit. Wai „Deenas Lapas“ redaſzijai tagad ūeſcham tahds pats naīws ūhrawoliſ, tahds winas kritikim? Ghandrihs ta iſleelas. „Balītijas Webstnescha“ redaſzija wiſmas pēeſhme, ta ta ar ūawa kritika ūaſtu naw gluschi weenīs prahcis, „Deenas Lapas“ to nedara.

Wissahit vauost mājstā tūches jaunstāvīcēt un frīgēt
wežas strahwas peetrītejt weenā sīnā pīlnīgi līhdīgi: it ta
naw tūfscha, ta mīnā dīshwo un strahda labdi 200 zīlweli
sehdedami ap maseem galddineom. Wissi schee zīlweli nerit
ween strahda, bet ari smehkē, smehkē zīl til latram patīht,
zīl ween latris spēhi, jo tamehr tas schee peē darba, tamehr

Bil slimigi, zil wahni schee zilipeti! Un tad ari winu ahrejs isslangs to nerahditu, tad tatschu isslangs sin, la schwabs darbs ir loti, loti bishlams. Daudji no wineem nomirist pebz mas gadeem. Bet tas gandrihs neweenju neatbaida, jo labal, ta tur, deenwidös domä, labal döbbwot ibsu muhjschu ar pilnu labatu, uela garu muhichu ar tukschu matu. — — Un laba schi pelna ari ir. Tschaltis strab-neels dachorej spchjot nopolnit nedeta libos 60 dolaru, ta tad ap 120 rubli jeb 480 rubli mehnesi. Waj schwabs huma naw wilinoscha? — Scas nejenschotees, tas nu gan pelnot til ap 24 rubli pa nedetu jeb 96 pa mehnesi. Ari laba pelna. Bet weseliba? Waj ta naw dahrgata? Un tad pelnas sinä laisti ar' stipri grönjuschees. Pelna fa-rukuse.

Un zil tur to nosautumu uj majam taseliteim usratisti! Biša ſhee nosautumi ir fatras Eiropas zigaru tirgotawas lepnums, ta veem, „Mil Marawillas“ refnee ſlumburu zigari, „Soheronos“ ſlailee, „Aguilas de oro“ ſhinee un masee „Predilectas“. Bet par wiſeem lepnati gresnojas aristokratislee „Highlife“!

Pee scheem masajeem galbineem redjam tos wisdascha-
dalos jigarus pasaules gaismu eeraugam netitween leeluma
un formas, bet ari dahrguma fina. Ta peemebram tur
teek pagatawoti zigari, no luteem tulbstois paschâ Havana
malka 1500 dolaru, ta tad 3000 rublu. Weseli trihs
rubki gabalâ! Ta tad zigari, ta tad nauda! Un jil tad
tahds zigars wehl Eiropâ ne malka! Un tas tad viinus
smeekte? Kam nawa schehl 3—4 rublus va weenu jigaru
ishot.

Bet lai een. lafitaj nedoma, ta schee jau ir wisdahr-

galee zigari yasaule. Kas to dos! Sche taisa pat wehl dahn
gokus, het tilai us servischku pastellejumu, jo wehl dah

Buhtu wehl japeesibmē, ta dahrgakas sortes materialatas ir fabulas labuma sīnā neso daudi neissatikras. Visstarpība ir tītai darba un išgatawočanas īmallumā, tārī tīnamās lapas leclumā. Ja, ūhi lapa, labou ta mībīmīlu un ruhpigu aplovesčanu, vuzesčanu, fausescanu — tībri ūhi nīku vilna slaitībule, kuraī neūni ūhi išavot!! —

Kahdā zitā sable redsamī ūineeschū un Japanu strahd neeti pēc zigarimū išgatawoschanas un tad nahi — fabrika nolittowa. Ja, lo no lebis rubmes lai ūaka? Misvirma

...to, ta dedfigu smekhtschanas mibtotajui vahenem sawada preela juhtas redsot schos zigaru latnus! Zigari gar see nam, zigari pee greesteem. Wisur, wisur zigari im allaljigari! No wissmallaad fablot lihds pat wiisrejnalajeem no tureem latris gul fewischi ihpascha gaisu zauri nelaidej glabschu „futrali“.

schī mantiba iſtubvēs gatšā? Un ne til ſchī ween! We ſelus 40 miljonus ſchahdu zigaru ir ſchī vate fabrika iſwe duſe iſgahjuſchā gadā uſ abrejemem! — Pebz weja para dumia ſchini ſabrikā teekot latram apmelletajam preebahsta wiſas leſčas ar laudiſi pilnas no — jigareem, ta ta lahjan newarot mahjās eet — ta peepakats! Ari jautājā Spanija

tureenes wiinhu noliktarvās apmelletajī teekot tā ar dabrgi
wiinha „fmeleschanu” peedīrditi, ka — ari newarot fabjan
mahjās tili (?). Weesmihligi Spaneeschi leelā mehrā.

Un nu mebs schliramees no staistis ber — neweseligā
Hawanas, kura dauds wajral eedühwotaju mirūt, nelā dūmī
kad ilgabus nepeenahktu loti dauds sveischenectu llaht, ta
Hawana buhru jan ſen „ismirufe”, jo dielenais drudſi
tralo ſche jo leelā un bibšiamā mehrā. Osta ir til netihra
til pahrpildita ar daſchdaſchadeem vilſehtas atritumeeem, te
no iās weenmehr, farſtaja faule, iſgaro it nepatiſkam

tamibas fahrtibus vabutsem un eetliwaleem lehabeo-
sees fewischki plaschas finaschanas ar pahsailleegschanas,
tad gan tee ar wisu pahrgrosto fahrtibu drihs ween fa-
dishes laiuu ewadis purwa! Bet — war jan buht, ta
schis pats kritikis, las senat gribaja labdu jaunu, labatu
dseesmu usahlt, tagad taju pahrliezibā, ta wiss tit ijin-
dams un nelabdus nahlamibas naw — ta to gandrihs
war domat no wina usaizinajuma nihdet un cembis.
Ihpaschibas, zaur to zilwels wehl paleek par zilwelu un
atsheliras no lopa, mihlestibas, „altruifma“ kritikis neatischi,
tas negrib sinat no scho ihpaschibū attihstischanas un islop-
schanas, bet atpalak eeshana us svehribus ta ideals, jo
naids ir svehribas simbols. Par dauds naida jau ir pa-
faule, tautibu, fedku eenaida, scho naidu grib kritikis wehl
uskurinat, newis usrahdit, ta zaur sawstarpeju pasib mahz-
schanas to waretu masinat — zaur sawstarpeju peektahp-
schanas nowehrst sadishes launumus, — etika (tikumibas
mahziba) un estetika (staistuma mahziba) un „itas tahdas
blehnas“ preelsch ta naw ratsitas. Nebuht nedomaju, ta
tilai ar morales mahzischana ween pafaule jau labojama,
preelsch tam launuma zehloni gul pahral dsiit — tur war
til daudsmas lihdset nenowehrschami spaidi likumu zela
bet altruifma — mihlestibas islopschana tapehz, tomehr pa-
leek jo fewischki ewehlams mehrkis, bei schabda altruifma
pee spehzigaleem gareem naw eespehjama nefahda likumu
un sadishes pahrlaboschana. Sewischki faschutis kritikis
par „nesawtigu seewees mihlestibu un sawstarpeju zeeni-
schann laulibā“. Nu, bes sawstarpejas zeenischanas laulibā
naw nelahda labata nahlamiba eespehjama. Ja
Juhsu taisniba naw labata ta wezas strahwas
taisniba, tad Juhs esat newehrtigi, te waretu sajt,
bet ari wehl peebilist, ta taisni jaunajeem buhtu jarahdu
wahredds un darbos, ta tee ari tikumibā sin pahrspeht we-
zajos — taisni jaunibai wajaga dselnu atturibas, lai tas
raksturs paliktu nesabojats un ta waretu lo labatu pa-
strahdat nahlotnei. Welti wezumā noschehlot un sodit ja-
nibas greklus, tad pascham naw htiis spehla no teem ja-
nibā atturetees. Laulibas nezeenischana ir wispahri gri-
muschu laikmetu shme. Ja jaunajee nespeli pat ne teorija
atsibst „nesawtigu seewees mihlestibu un sawstarpeju zeeni-
schann laulibā“, ja tee nespeli atsibst altruifmu, tad ari ar
to spehju, lo labatu radit, labdu jaunu dseesmu usnemt,
stahw toti behdigi. Sta naida peekopschana ir atgreeschanas
us svehribu, ta „brībwa miblestiba“ ir atgreeschanas us-
lopibu. Nefawtiga mihlestiba, usupureschanas wispahreju
labā til wehl dara zilwelu par zilwelu. Laimi fasneegt stinga
nosihmē parolam ar' naw eespehjams, mehs waram til
zensteees pebz taisnibas, lai latram buhtu daudsmas atlibossiba
pebz saneem darbeem, newis usstahdit frajes, ta latram
jadabun, to tas wehlas, to atsibst par wajadisbu. Zilwela
wehleschanas ir alasch weena otrai pretim un to spildschana
nowestu pee wispahreja lata un issauschanas. Teem muhsu
jaunstrahweneleem, las grib nemt til pilnu muti waretu
til dot padomu, eepreelsch eepafhtees pamatigaki ar
wiseewehrojamakeem tautas fainmeezibas ratslein, no-
peetri studejot warbuht tajos pahrees lihdsschnejā
leeluma eedomiba (Großenwahn) un tee buhs ar

meelu sahda leedderiga pehtijuma panahlumus iisitah
tvaiksi. Un lad nii nahls weenmehrigais leetus un puhdes
wehl jo wairak wisu purvaino aplahem! Bit tut „upuru“
nepalits no Spānijas debleem, las turp subiti neemeemeelus
meerigat? — — —

Ari pate Hawanaš dibinaſchana ir ar nemeereem un ſara atminam ſaweenota. Tur ſur tagad pilſehis atronāš, atradas agrati apzeetinats virmeedſibhwotaju zeemats. Klađda no wirſaičhu meitam nu bij' eemihlejuſes bahlajā Spaneſchu wiržnečka, kureſč eedſibhwotajuſ ūaizinaja ne til ween Spanijas taraleeni par winu ibsto waldinceji un wiñu ſemes ihpaſchoneeži atſih, bet ari wezu wezoz eeraſtoš deewus atſlabt un to weeta veenemt triftigo tizibu. Un tas tarſchu bija ſchein lautineem par daudj. Tee iſſtar droja „bahlajeem wiđreem”: mehs labyrath firgoſkimees ar jums un uſuemki jubs ari zitabi ar miyli prahru, hei — ta tad juhs muhs wehl nemaj nepaſihdanit gribat dot mums ſweſchu waldineetu, no fa mehs it nela neñnam! Ari „deewus” juhs mums gribheet dot. . . Mehs jau ni

gan rižam, ta juhū „deewi“ ir labas un lehnas buhnes
bet mukligi buhtu, ja mehs tos nemas nepasīhdami mehu
muhsu iežos, labos, pasīhstamos deewus pēc malas un
peeluhgūtī mums nepasīhstamus deewuš”. — — —

Ta tad nu sahlas kārīch! — — Spāneeschi bija no
lehmuschi nāts tumēbā usbrukt spipri ayeetinatam zemā-
tam. Kad tee jau patlaban aishua, ta noblandijuschees no
zeta, winu preekshā pažeħlās leela uguns blahjsma; wifai-
šcha meita, atreebdamas par faweuju nizinašchanu, kuru
tee tai lila fajust wiwas mihlestibas debt, bij aisdiedjina
juše faweo dījhvotli. . . Dodamees pret uguns spīdum
Spāneeschi it ahtri eenehma zeematu, uolaudami gandribi
wifus eedījhvotajus. Winu wadons dewas mispirums us
fawas miħħlalas mahjoll, lai tas dījhvibu fargatu — bet
tur aisteelet tee fastinga eraudīsjūchi ū ċaušchaligu statu;
ui degosħas ehlas jumta ar walcejjeem mateem, gaġieddama,
deedama atradag wifaischia meita. Beena røla ta tureja

